

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	6121223650
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Miničová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6121223650.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej v spore žalobcu LPN s.r.o., Košice, Na Kalvárii 5, IČO: 44 672 900, proti žalovanému: BLISS a.s., Košice, Československého odboja 86, IČO: 31 719 732, zastúpeného JUDr. Evou Hencovskou, advokátkou, Košice - Staré Mesto, Bajzova 2, IČO: 34 745 246, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 35Cb/37/2021, o zaplatenie 5 184,27 eura s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. apríla 2023 č. k. 4Cob/143/2022-331, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobca má n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II, ako súd prvej inštancie, medzitýmnym rozsudkom č. k. 35Cb/37/2021-229 zo dňa 15. júna 2022 rozhodol, že nárok žalobcu z titulu zľavy z nájomného na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 4. septembra 2018 je daný. Súčasne rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí.

2. Svoje rozhodnutie založil súd prvej inštancie na zistení, že dňa 4. septembra 2018 uzavrel žalovaný, ako prenajímateľ so žalobcom, ako nájomcom Nájomnú zmluvu (ďalej len „Nájomná zmluva“), predmetom ktorej bol nájom nebytových priestorov a to prevádzková budova a výrobná hala, na dobu neurčitú (ďalej len „zmluva“). Žalobca žalobu odôvodnil tým, že po demontáži kladkostroja mostového žeriavu dňa 3. júla 2019 mostový žeriav nemal k dispozícii až do konca nájomného vzťahu do 31. augusta 2019 a rovnako že v obdobiach od 19. júla 2019 do 22. júla 2019, od 9. augusta 2019 do 20. augusta 2019 a od 21. augusta 2019 do 26. augusta 2019 žalobca nemal k dispozícii elektrickú rolovaciu bránu a nemohol tak vykonávať v plnom rozsahu svoju podnikateľskú činnosť.

3. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že v zmysle čl. V. bod 5.1 Nájomnej zmluvy, spolu s predmetom nájmu žalovaný ako prenajímateľ odovzdal žalobcovi ako nájomcovi k užívaniu aj

mostový žeriav KPK s nosnosťou 10 ton. Podľa čl. VI. bod 1 písm. b/ Nájomnej zmluvy, prenajímateľ je povinný umožniť nájomcovi užívať nebytový priestor za podmienok dohodnutých touto zmluvou a zabezpečiť mu plný a nerušený výkon práv spojených s nájmom. Podľa čl. VI. bod 1 písm. d/ Nájomnej zmluvy, prenajímateľ zodpovedá za škody spôsobené nájomcovi nedodržaním, alebo porušením podmienok tejto zmluvy a je povinný ich bezodkladne uhradiť. Podľa čl. VI. bod 2 písm. c/ zmluvy, nájomca sa zaväzuje, že bude s predmetom nájmu zaobchádzať tak, aby nedošlo k jeho poškodeniu a chrániť predmet nájmu pred jeho poškodením a zničením, v prípade škody na predmete nájmu zavinennej jeho osobou, alebo osobou zdržiavajúcou sa s jeho vedomím v prenajatých priestoroch je povinný ju nahradiť v plnej výške.

4. Dňa 3. júla 2019 došlo k servisnému výjazdu spoločnosti MONOSTROJ s.r.o. za účelom obhliadky mostového žeriava KPK, pričom táto spoločnosť dospela k záveru, že je nutná demontáž a oprava kladkostroja mostového žeriava a do skončenia nájomného vzťahu do 31. augusta 2019 mostový žeriav sfunkčnený nebol. Spoločnosť MONOSTROJ s.r.o. vystavila pre žalobcu dňa 2. júla 2019 faktúru č. 121/7/2019 na sumu 1 068 eur ako prvú časť z ceny diela vo výške 50%, za demontáž kladkostroja, pretesnenie prevodovky, nový olej, montáž kladkostroja a zapožičanie hydraulického ruky, ktorú žalobca uhradil. Následne dňa 30. júla 2019 vystavila spoločnosť MONOSTROJ s.r.o. žalovanému faktúru č. 139/7/2019 na sumu 5 018,40 eura za opravu elektrického kladkostroja, konkrétne za lanový bubon 6M jednomotorový, výstupný hriadeľ prevodovky, ukladáč lana vodiaci pravý s príslušenstvom, ložiská do prevodovky a lanového bubna, práca na výmene hriadeľa, výmena ložísk, ukladáča lana, lanového bubna a dopravné a balné náklady. Predmetnú faktúru následne žalovaný predložil žalobcovi na zaplatenie ako faktúru č. 525908191, avšak ako nedôvodnú ju žalobca odmietol zaplatiť.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a 3 zákona číslo 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov (ďalej len „citovaný zákon“) upravujúceho zmluvu o nájme nebytových priestorov podľa § 5 citovaného zákona, upravujúceho práva a povinnosti prenajímateľa a nájomcu, podľa ustanovenia § 673 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), upravujúceho dôvod, pre ktorý nie je nájomca povinný platiť nájomné, podľa ustanovenia § 674 OZ, upravujúceho nárok nájomcu na primeranú zľavu z nájomného a podľa § 214 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), upravujúceho medzitýmný rozsudok.

6. Súd prvej inštancie uviedol, že zľava na nájomnom predstavuje osobitný nárok z vadného plnenia a tiež obdobu nároku vymedzeného v § 673 OZ. Najpodstatnejší rozdiel spočíva v tom, že vady veci vymedzené v § 673 OZ nevylučujú nájomcu z výkonu užívacieho práva celkom, ale majú za následok len obmedzenie (čiasťočné vylúčenie) výkonu tohto práva. Zdôraznil, že podmienkou pre uplatnenie práva na zľavu z nájomného je existencia väd veci, ktoré sú charakterizované tým, že vadu nespôsobil nájomca a vada má za následok, že nájomca nemôže prenajatú vec užívať dohodnutým spôsobom alebo ak sa v nájomnej zmluve nedohodlo inak, primerane povahe a určeniu veci. Dôvodil, že právo na zľavu z nájomného vzniká po splnení uvedených podmienok priamo zo zákona a trvá až do odstránenia vady. V prípade primeranej zľavy na nájomnom ide len o čiasťočný zánik povinnosti platiť nájomné a zľava z nájomného musí byť primeraná rozsahu obmedzenia užívacieho práva.

7. Súd prvej inštancie konštatoval, že v prejednávanej spore žalobca si uplatnil zľavu z nájomného z dôvodu, že po demontáži kladkostroja nemohol využívať montážny žeriav a rovnako z dôvodu, že v období od 19. júla 2019 do 22. júla 2019, od 9. augusta 2019 do 20. augusta 2019 a od 21. augusta 2019 do 26. augusta 2019 nemal k dispozícii elektrickú rolovaciu bránu a nemohol tak vykonávať v plnom rozsahu svoju podnikateľskú činnosť.

8. Pri posudzovaní obrany žalovaného súd prvej inštancie uviedol, že vychádzal predovšetkým z Odborného vyjadrenia z októbra 2019 vypracovaného pracovníkmi Katedry konštrukčného a dopravného inžinierstva Strojníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach, o ktorých odborných znalostiach, vychádzajúc z ich pracovného zaradenia a vzdelania, nemal pochybnosti a to aj vzhľadom na podklady použité pre vypracovanie posudku a samotnú ohliadku žeriavu. V predmetnom odbornom vyjadrení bolo konštatované, že pri spornej manipulácii so žeriavom (presun pomocou hydraulického

ruky) nemohlo dôjsť k plastickej deformácii nosníkov žeriava, čo je potvrdené aj doloženým výpočtom, a že charakter opotrebenia žliabkovania hriadeľa a jeho spolu zaberajúceho náboja podľa popisu uvedeného v kapitole 4 vypovedá o tom, že sa jedná o kombináciu dlhodobého cyklického namáhania spôsobeného prevádzkovaním žeriava (mačky) a zároveň nedodržania montážnych, resp. výrobných tolerancií pri uvedení žeriava do prevádzky. Takéto opotrebenie vzniká pri prevádzkovaní žeriava podľa návodu od výrobcu niekoľko rokov.

9. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že v rozpore s predmetným odborným vyjadrením nebolo ani vyjadrenie spoločnosti MONOSTROJ s.r.o., ktorá servis kladkostroja, resp. montážneho žeriava vykonávala, a ktorá v správe zo dňa 25. januára 2021 uviedla, že nakoľko pri spornej manipulácii so žeriavom neboli osobne prítomní a o jej priebehu boli len informovaní, nevedia sa vyjadriť, či došlo s určitou istotou k plastickej deformácii jednotlivých nosníkov žeriava a to tiež s prihliadnutím na skutočnosť, že pre toto tvrdenie je potrebné vykonať meranie, geodetické zameranie samotného žeriavu. Predmetná spoločnosť zároveň potvrdila, že takáto manipulácia patrí medzi zakázané manipulácie pri obsluhu žeriavov, a že po vykonaní vizuálnej kontroly žeriava nezistila žiadne plastické deformácie na nosníkoch žeriava a zároveň uviedla, že nevie jednoznačne posúdiť, z akého dôvodu došlo k opotrebeniu samotného hriadeľa. Zároveň potvrdila, že dňa 19. novembra 2018 boli pracovníci spoločnosti na predmetnom mostovom žeriave vykonať servisný zásah (oprava závesného ovládača žeriava), a že v tomto čase k žiadnemu úniku oleja z elektrického kladkostroja nedošlo, neboli ani olejové škvrny na nosníkoch žeriavu a elektrický kladkostroj ani nevydával nepríjemný kovový zvuk pri zdvíhu bremena nahor, alebo nadol.

10. Súd prvej inštancie konštatoval, že záver z predmetných písomných správ vo svojich výpovediach v spore vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020 potvrdili svedok S. V. - zamestnanec spoločnosti MONOSTROJ s.r.o. a doc. Ing. S. J., N., a to v tom smere, že nie je možné bez poznania spôsobu používania žeriava a jeho histórie zaťažovania urobiť záver o tom, z akého dôvodu došlo k poškodeniu kladkostroja žeriava.

11. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že tvrdenie konateľa žalovaného o tom, že dôvodom poruchy kladkostroja bola neodborná manipulácia so žeriavom pracovníkmi žalobcu, pričom tento jeho predpoklad mal vyplývať predovšetkým z bezprostredných vnímaní ako pracovníci žalobcu s montážnym žeriavom narábali, keďže sa dennodenne v areáli, kde sa predmet nájmu a montážny žeriav nachádzal, nachádzal aj konateľ žalovaného, je len subjektívnym tvrdením konateľa žalovaného bez toho, aby toto tvrdenie bolo preukázané.

12. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v období od 3. júla 2019 do 31. augusta 2019 bolo právo žalobcu užívať predmet nájmu obmedzené tým, že bez zavinenia žalobcu, žalobca nemal k dispozícii funkčný montážny žeriav, prostredníctvom ktorého vykonával podstatnú časť svojej podnikateľskej činnosti, a preto je nárok žalobcu z titulu zľavy z nájomného na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 4. septembra 2018 daný. Rovnako daný je aj v dôsledku nemožnosti žalobcu plne využívať elektrickú rolovaciu bránu minimálne v období od 19. júla 2019 do 22. júla 2019 a od 21. augusta 2019 do 23. augusta 2019, keď aj samotný konateľ žalovaného potvrdil vo svojej výpovedi, že elektrickú energiu odstaviť žalobcovi v období od 19. júla 2019 do 22. júla 2019 z dôvodu, že žalobca bol v omeškaní s úhradou splatnej faktúry za nájom, a že v období od 21. augusta 2019 do 23. augusta 2019 žalobcovi zamedzil prístup do predmetných priestorov v dôsledku nezaplatenia nájomného za splatné obdobie s poukazom na to, že nezaplatenie nájomného v lehote splatnosti nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na odpojenie elektrickej energie, či na zamedzenie vstupu do prenajímaných nehnuteľností.

13. Súd prvej inštancie účelnosť vydania medzitýmného rozsudku odôvodnil tým, že určenie výšky nároku si vyžaduje podrobné a časovo náročné dokazovanie, pričom účelné je v prvom rade ustálenie otázky opodstatnenosti uplatneného nároku.

14. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom medzitýmný rozsudok potvrdil. Odvolací súd uviedol, že podľa žalovaného súd prvej inštancie nesprávne dospel k záveru, že nárok žalobcu z titulu zľavy z nájomného na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 4. septembra 2018 je

daný, pretože žalobca v spore preukázal, že zavinením žalovaného nemohol počas trvania nájomného vzťahu riadne využívať žeriav a elektrickú bránu a zároveň žalovaný nepreukázal, že porucha žeriava bola spôsobená neodbornou manipuláciou žeriava zo strany žalobcu a elektrickú bránu mohol žalobca používať manuálne a zároveň súd prvej inštancie nesprávne dospel k záveru, že žalobca má nárok na zľavu z nájmu napriek tomu, že žalobca porušil povinnosti z predmetnej zmluvy tým, že riadne a včas neuhrádzal nájomné.

15. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie spor riadne prejednal, strany sporu (teda aj žalovaného) riadne poučil o ich procesných právach a povinnostiach. Žalovaný mal teda právo vyjadriť sa žalobe a k jednotlivým dôkazom. Žalovaný, od začiatku prejednávaneho sporu bol zastúpený právnym zástupcom, mal zároveň právo navrhnúť a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd prvej inštancie zároveň vykonal dokazovanie na základe návrhov strán sporu, prostriedky procesného útoku a procesnej obrany predložené a označené stranami sporu, ktoré mali vplyv na samotné rozhodnutie súdu riadne posúdil.

16. K tvrdeniu žalovaného, že súd prvej inštancie porušil jeho právo na spravodlivý proces tým, že neprerušil toto konanie do právoplatného skončenia sporu vedeného Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020, v ktorom sa rieši otázka, kto zaviniť poškodenie predmetného žeriava odvolací súd udáva, že toto tvrdenie žalovaného nie je dôvodné.

17. Odvolací súd uviedol, že strany sporu mali vedomosť o spore vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020 a o obsahu spisu sp. zn. 36Cb/88/2020, avšak žalovaný nenavrhol prejednávany spor prerušiť do právoplatného skončenia sporu sp. zn. 36Cb/88/2020 a zároveň súd prvej inštancie pripojil spis 36Cb/88/2020 a vykonal aj dokazovanie navrhnuté stranami sporu dôkazmi, ktoré sa nachádzali v predmetnom spise. Odvolací súd zároveň konštatoval, že súd prvej inštancie si sám vyriešil prejudiciálnu otázku, či žalobca spôsobil vadu žeriava a elektrickej brány, a preto nemohol užívať žeriav a elektrickú bránu dohodnutým spôsobom a to na základe dôkazov predložených v prejednávanom spore, ako aj dôkazov označených stranami sporu a nachádzajúcich sa v spise 36Cb/88/2020 a svoj záver aj riadne odôvodnil.

18. Odvolací súd z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 15. júna 2022 zistil, že strany sporu nemali k predmetnému procesnému postupu súdu prvej inštancie špecifikovanému v odseku 27. odôvodnenia tohto rozhodnutia žiadne výhrady, ani námietky a zároveň prehlásili, že nemajú žiadne ďalšie návrhy na dokazovanie. Odvolací súd preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec riadne prejednal a následne aj rozhodol, svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, preto týmto procesným postupom a samotným, riadne odôvodneným rozhodnutím neznemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces.

19. Odvolací súd k dôkazom predloženým a označeným stranami sporu, najmä zo strany žalovaného až v odvolacom konaní, a teda aj k súkromnému znaleckému posudku Ing. Ladislava Kokošku, CSc. číslo 9/2022, ktorý bol predložený zo strany žalovaného až v priebehu odvolacieho konania s poukazom na § 366 CSP uviedol, že strany sporu mali vedomosť o obsahu spisu sp. zn. 36Cb/88/2020, avšak žalovaný nežiadal pojednávanie dňa 15. júna 2022 odročiť za účelom predloženia súkromného znaleckého posudku preukazujúceho, kto spôsobil vady žeriava a elektrickej brány, a ani súd prvej inštancie neoboznámil s úmyslom vykonania znaleckého dokazovania v spore sp. zn. 36Cb/88/2020.

20. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal, že dôkazy predložené a označené až v odvolacom konaní nemohol bez vlastnej viny predložiť už v konaní pred súdom prvej inštancie. Preto odvolací súd na tieto novoty, ktoré uviedol žalovaný v odvolaní nemohol v odvolacom konaní prihliadať v zmysle § 154 CSP a § 366 CSP.

21. Odvolací súd konštatoval, že žalovaný v odvolaní neuviedol a ani riadne neodôvodnil inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd zistil z obsahu spisu, že nesporným medzi stranami sporu bolo uzavretie predmetnej Nájomnej zmluvy, na základe

ktorej bol žalobca oprávnený prenajať nebytové priestory a tým aj mostový žeriav a elektrickú bránu užívať dohodnutým spôsobom. Spornou zostala iba otázka, či žalobca z vlastného zavinenia, alebo zavinením žalovaného nemohol predmetný mostový žeriav a elektrickú bránu užívať dohodnutým spôsobom a následne, či vznikol žalobcovi nárok na zľavu z nájomného.

22. Odvolací súd k námietke žalovaného týkajúcej sa nesprávnych skutkových zistení súdu prvej inštancie uviedol, že ak žalovaný v podanom odvolaní namietal skutkové závery súdu prvej inštancie, jeho námietka vo svojej podstate smeruje voči výsledkom hodnotenia vykonaných dôkazov zo strany súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. septembra 2011 sp. zn. 3Cdo/204/2009, v zmysle ktorého „...dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP)".

23. Odvolací súd z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zistil, že súd prvej inštancie obranu žalovaného spočívalú v tom, že oprava mostového žeriava bola vykonaná z dôvodu neodbornej a nesprávnej manipulácie zo strany žalobcu, správne vyhodnotil ako nedôvodnú a nepreukázanú. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil Odborné vyjadrenie vypracované pracovníkmi Katedry konštrukčného a dopravného inžinierstva Strojníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach, v ktorom bolo konštatované, že pri spornej manipulácii so žeriavom (presun pomocou hydraulickej ruky) nemohlo dôjsť k plastickej deformácii nosníkov žeriava. Súd prvej inštancie správne zistil aj to, že uvedené Odborné vyjadrenie nebolo spochybnené ani vyjadrením spoločnosti MONOSTROJ s.r.o. realizujúcej opravu predmetného žeriava, ktorá pri kontrole žeriava nezistila žiadne deformácie a zároveň vyvrátila tvrdenie žalovaného o úniku oleja z elektrického kladkostroja a ani výpoveďami Ing. S. V. a doc. Ing. S. J., ktorí uviedli, že nie je možné bez poznania spôsobu používania predmetného žeriava a jeho histórie zaťažovania urobiť záver z akého dôvodu došlo k poškodeniu predmetného žeriava. Odvolací súd zároveň konštatuje, že súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žalovaný odstavením elektrickej energie spôsobil, že žalobca nemohol riadne využívať elektrickú bránu.

24. Odvolací súd preto konštatoval, že súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal, že dôvodom poruchy žeriava bola neodborná manipulácia žeriava zo strany žalobcu a pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne vychádzal iba z dôkazov predložených a označených stranami sporu v prejednávanej spore a zároveň vychádzal z tvrdení strán sporu, ktoré neboli medzi stranami sporu sporné a na základe takto vykonaného dokazovania vec následne správne právne posúdil.

25. Odvolací súd ďalej uviedol, že v prejednávanej spore bolo preukázané, že žalobca, ako nájomca, mohol užívať prenajaté veci dohodnutým spôsobom iba obmedzene, a to pre vady mostového žeriava a elektrickej brány, ktoré žalobca nespôsobil, preto má zákonný nárok na primeranú zľavu z nájomného podľa § 674 OZ. Odvolací súd zároveň konštatoval, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že nezaplatenie nájomného v lehote splatnosti nemôže byť bez ďalšieho dôvodom pre odpojenie elektrickej energie, či na zamedzenie vstupu do prenajatých nehnuteľností.

26. Odvolací súd k tvrdeniu žalovaného, že súd vydaním medzitýmneho rozsudku neprimerane zvýhodnil žalobcu na úkor žalovaného tým, že žalobca nepreukázal výšku nároku na zľavu z nájomného uplatnenú predmetnou žalobou zdôraznil, že ani toto tvrdenie žalovaného nie je dôvodné. Odvolací súd uviedol, že vydanie medzitýmneho rozsudku súdom, je výnimkou zo zásady, že rozsudkom má súd rozhodnúť o celom predmete žaloby. Medzitýmny rozsudok je rozsudkom o základe alebo dôvode uplatneného nároku, aby súd mal po právoplatnosti medzitýmneho rozsudku pevný základ pre ďalšie rozhodnutie o predmete sporu. V prejednávanej spore je to určenie, že nárok žalobcu z titulu zľavy z nájomného na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 4. septembra 2018 je daný. Pri zľave z nájomného je sporná výška „primeranej zľavy". Odvolací súd zistil z obsahu spisu, že strany sporu sa na výške „primeranej zľavy" nájomného nedokázali dohodnúť, preto je na určenie výšky primeranej zľavy potrebné rozhodnutie súdu a na predmetné určenie je potrebné ďalšie dokazovanie.

27. Odvolací súd preto podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd vyslovil, že nárok žalobcu z titulu zľavy z nájomného na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 4. septembra 2018 je daný, pretože bolo preukázané, že žalobca nemohol riadne a v súlade s Nájomnou zmluvou predmetný mostový žeriav a elektrickú bránu užívať dohodnutým spôsobom, a tým nemohol ani nebytové priestory užívať, pričom nebolo preukázané, žeby obmedzenie predmetného užívania bolo spôsobené zo strany žalobcu a zároveň vydanie predmetného medzitýmneho rozsudku je účelné vzhľadom na potrebu určenia primeranej výšky zľavy z nájomného zo strany súdu.

28. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP.

29. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (č.l. 356 spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 420 písm. f) CSP teda, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

30. Žalovaný (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) uviedol, že z ust. § 164 CSP nemožno vyvodiť záver, že nevyhnutným predpokladom fakultatívneho prerušenia konania je návrh niektorej zo sporových strán. Preto, že žalovaný prerušenie konania nenavrhol, nemôže mu byť pričítané na ťarchu. Z dikcie zákona vyplýva, že dôvodom na fakultatívne prerušenie konania je existencia iného súdneho, alebo správneho konania, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo, ak súd samotný dal na takéto konanie podnet. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení zo dňa 26. mája 2014 sp. zn. 4Cdo/243/2013 uviedol, že: „Prerušenie konania predpokladá, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu“. Dovolateľ má za to, že otázkou zásadného významu, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie súdu prvej inštancie, bola v danom prípade otázka zavinenia vzniknutých väd mostového žeriava, ktorá bola predmetom konania vedeného na (toho času) Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020, v rámci ktorého sa vykonávalo podrobné dokazovanie. Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie mal vedomosť o prebiehajúcom konaní pod sp. zn. 36Cb/88/2020, tak žalovaný je toho názoru, že súd mal v prejednávanej veci prerušiť konanie do času vyriešenia otázky zavinenia vzniknutých väd mostového žeriava. Dovolateľ vyjadril presvedčenie, že boli naplnené všetky zákonné predpoklady na prerušenie konania a súd prvej inštancie mal konanie prerušiť do právoplatného rozhodnutia konania vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020. Dôvodnosti takého postupu podľa žalovaného svedčí aj skutočnosť, že súd prvej inštancie už v čase vyhlásenia rozhodnutia mal vedomosť o tom, že v konaní pod sp. zn. 36Cb/88/2020 sa bude vykonávať znalecké dokazovanie, ktoré by objektívne mohlo potvrdiť, prípadne vyvrátiť skutkový stav tvrdený žalobcom. Súd prvej inštancie mal k dispozícii spis vedený na Okresnom súde Košice II (v tom čase) sp. zn. 36Cb/88/2022 a pri svojom rozhodovaní z neho vychádzal. Preto mal vedomosť o priebehu dokazovania, ako aj o tom, že súd v danej veci rozhoduje o tom, či žalobca zavinil vznik škody na mostovom žeriave. Základnou podmienkou pre uplatnenie práv a na zľavu z nájomného je pritom existencia väd veci, ktoré sú charakterizované tým, že vadu nespôsobil nájomca, v tomto prípade spoločnosť LPN s.r.o. Rovnako tak súd vedel, že vo vzťahu k danej otázke bude vykonané znalecké dokazovanie. Napriek týmto skutočnostiam pristúpil k tomu, že si sám vyhodnotil túto otázku a rozhodol medzitýmnym rozsudkom. V konečnom dôsledku tak môže vzniknúť situácia, kde súd v právnej veci pod sp. zn. 36Cb/88/2022 rozhodne o tom, že spoločnosť LPN s.r.o. zavinila vznik škody na mostovom žeriave a súd v právnej veci vedenej pod sp. zn. 35Cb/37/2021 rozhodne o tom, že spoločnosť BLISS, a.s. má povinnosť poskytnúť LPN s.r.o. zľavu z nájmu zato, že nemohla využívať mostový žeriav, ktorého vady sama spôsobila. Pôjde tak o absurdnú situáciu a žalovaný zastáva názor, že práve pre takéto prípady je daný dôvod, aby súd konanie prerušil. Žalovaný navyše podaním zo dňa 28. októbra 2022 predložil odvolaciemu súdu znalecký posudok znalca Ing. Ladislava Kokošku CSc. č. 9/2022, z ktorého vyplývalo, že k poškodeniu kladkostroja došlo z dôvodu neodbornej manipulácie mostovým žeriavom a to prevádzkovaním žeriava s vytekajúcim olejom z prevodovky alebo bez oleja. Už v tomto štádiu bolo podľa dovolateľa zrejmé, že výsledky dokazovania svedčia o tom, že spoločnosť LPN s.r.o. spôsobila škodu na mostovom žeriave. Žalovaný je preto presvedčený, že rozhodnutie konajúceho súdu bolo predčasné a nespravodlivé, čo oslabilo princípy jeho právnej istoty.

31. Podľa dovolateľa ďalej došlo v konaní k porušeniu aplikácii ustanovenia § 366 CSP, v dôsledku čoho súd neprihliadol na žalovaným predložené dôkazy, čím mu rovnako bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva a uvedené viedlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ zdôraznil, že žiadne ustanovenie Civilného sporového poriadku neukladá sporovej strane kvôli novote požiadať o odročenie pojednávania. Žalovaný má taktiež za to, že nemusel oboznamovať súd prvej inštancie o úmysle vykonať znalecké dokazovanie v konaní vedenom pod sp. zn. 36Cb/88/2020, keďže v danom prípade išlo o skutočnosť súdu známu z jeho činnosti, nakoľko bol k prejednávanej veci pripojený spis sp. zn. 36Cb/88/2020.

32. V zmysle ust. § 366 písm. d) CSP možno v odvolaní použiť prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Dovolateľ v tejto súvislosti upriamil pozornosť na zákonodarcom použitý pojem „bez svojej viny“, ktorý je podľa jeho názoru potrebné chápať výlučne v procesnom význame, t.j. ako absenciu procesného zavinenia. Preto, akákoľvek skutočnosť, ktorá nastala až po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie, je podľa názoru žalovaného skutočnosťou, ktorú strana sporu nemohla „bez svojej viny“ (bez svojho procesného zavinenia) uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, nakoľko v čase vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie taká skutočnosť ešte neexistovala. Žalovaný zároveň poukázal aj na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v uznesení zo dňa 24. júna 2020 sp. zn. 4Cdo/14/2020 uviedol, že „Zákaz novôt v sporovom konaní však neplatí bezvýnimčne. Nové skutočnosti a dôkazy možno v odvolaní proti meritórnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie uvádzať, okrem iného, aj vtedy, ak má byť nimi spochybnená vierohodnosť dôkazných prostriedkov, ktoré súd vo svojom rozhodnutí vykonal; odvolací súd totiž nie je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie...“. Dovolateľ zdôraznil, že podaním zo dňa 28. októbra 2022 predložil odvolaciemu súdu znalecký posudok č. 9/2022 vypracovaný Ing. Ladislavom Kokoškom, CSc., z ktorého je zrejmé, že k poškodeniu kladkostroja došlo z dôvodu neodbornej manipulácie s mostovým žeriavom, a to prevádzkovaním žeriava s vytekajúcim olejom z prevodovky alebo dokonca bez oleja. Tým došlo podľa názoru dovolateľa k jednoznačnému spochybneniu vierohodnosti dôkazných prostriedkov, ktoré súd prvej inštancie v konaní vykonal, a o ktoré oprel svoje rozhodnutie. Žalovaný zároveň dodal, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný až 30. októbra 2022, teda až viac ako štyri mesiace po vyhlásení rozhodnutia súdu prvej inštancie, a preto možno dospieť k jedinému logickému záveru, že žalovaný ho bez vlastnej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, nakoľko v čase vydania meritórneho rozhodnutia neexistoval.

33. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti má žalovaný za to, že v prípade znaleckého posudku Ing. Ladislava Kokošku, CSc., išlo o prípustnú novotu v odvolacom konaní a odvolací súd na takto predložený dôkaz mal v zmysle ustanovenia § 366 písm. d) CSP v odvolacom konaní prihliadať.

34. Žalovaný tiež zdôraznil, že súd ho v rámci predbežného právneho posúdenia neoboznámil s tým, že žaloba žalobcu sa javí byť dôvodná, a že bude rozhodovať o časti uplatneného nároku. Práve naopak, žalovaný z vyjadrení súdu nadobudol presvedčenie, že súd nepokladá nárok uplatnený žalobcom za preukázaný, a to aj vo vzťahu k vyčísleniu samotnej zľavy z nájmu. Súd tak mal výrazne zasiahnuť do zásady predvídateľnosti súdneho rozhodnutia a pre žalovaného bolo rozhodnutie súdu prekvapivé. Dovolateľ sa domnieva, že ak má byť povinnosť súdu prezentovať stranám na začiatku sporu svoj predbežný právny názor relevantným procesným nástrojom, musí byť realizovaná efektívne a tak, aby za jej prípadné porušenie hrozili relevantné následky, ktoré zabezpečia, že nebude dochádzať k jeho opomenutiu. Z hľadiska výpovednej hodnoty predbežného právneho posúdenia veci je nevyhnutné, aby bolo stanovisko súdu určité a zrozumiteľné. Na jeho základe musí byť stranám a ich zástupcom dostatočne zrejmé, aký výrok rozhodnutia vo veci samej možno očakávať v nadväznosti na predbežné prejednanie sporu a prípravu pojednávania. V danom prípade žalovaný podotkol, že vôbec nebol oboznámený s tým, ako sa súdu predbežne vec javí takým spôsobom, aby na to mohol reagovať a predložiť súdu prípadne ďalšie dôkazy.

35. Dovolateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že žalobca si uplatnil nárok na zľavu z ceny nájmu, ktorý vyčíslil vo výške 5 184,27 eura. Výšku takto uplatneného nároku však žiadnym spôsobom neobjektivoval, bližšie nevysvetlil a nepodložil ani jediným relevantným dôkazom. V zmysle ust. § 153 CSP platí, že strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

36. Podľa názoru dovolateľa je v rozpore s ustanovením § 153 CSP, ak súd umožňuje žalobcovi po viac ako roku od uplatnenia svojho nároku predkladať dôkazy, ktoré mal žalobca možnosť predložiť už k návrhu na vydanie platobného rozkazu. Žalovaný pokladá za neprípustné, aby si voči nemu žalobca uplatnil nárok na zaplatenie sumy 5 184,27 eura, ku ktorému nepredložil žiadne dôkazy verifikujúce uplatnený nárok v danom rozsahu a súd mu aj po uplynutí viac ako jedného roka v rozpore s ust. § 153 CSP umožní predkladať ďalšie dôkazy. Podľa dovolateľa tieto dôkazy pritom už jednoznačne žalobca mohol predložiť skôr, pretože pri vyčíslení svojho nároku musel vychádzať z určitých podkladov. Predmetné podklady ale súdu nepredložil a ani len konkrétne neozrejmil, ako k vyčísleniu nároku dospel. Žalovaný apeluje aj na to, že prejavom princípu arbitrárneho poriadku je ustanovenie § 157 CSP, v zmysle ktorého má súd postupovať tak, aby sa mohlo spravdila rozhodnúť na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania. Žalobca tak podľa žalovaného neunesol dôkazné bremeno, s čím je spojený procesný neúspech v konaní. Boli splnené podmienky na to, aby súd žalobu zamietol. Napriek tomu súd prvej inštancie v rozpore s dokazovaním vykonaným na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020 rozhodol, a nakoľko nemal preukázanú výšku uplatneného nároku, učinil tak iba medzitýmny rozsudkom a absolútne nevhodne otvoril priestor pre ďalšie dokazovanie ignorujúc ust. § 153 CSP.

37. Žalovaný má taktiež za to, že vyššie popísaným postupom súdu prvej inštancie bola druhá strana sporu neprímerane zvýhodnená na jeho úkor. Zároveň takýto postup súdu porušuje zásadu „rovnosti zbraní“, čo v konečnom dôsledku má za následok porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces.

38. Dovolateľ tak na základe všetkých vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP je daný.

39. Nad rámec vyššie uvedených skutočností žalovaný ešte dodal, že v zmysle ust. § 720 OZ sa právna úprava nájmu a podnájmu nebytových priestorov nachádza v osobitnom právnom predpise, a to v zákone č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov. Ich vzájomný vzťah je vymedzený všeobecnou zásadou *lex specialis derogat legi generali*, z ktorej vyplýva, že ak sú naplnené podmienky na použitie osobitnej právnej úpravy, musí sa táto úprava aplikovať prednostne a nie je možné použiť všeobecnú úpravu. Všeobecnú úpravu nachádzajúcu sa v Občianskom zákonníku je možné použiť len za predpokladu, ak zákon o nájme a podnájme nebytových priestorov niektorú otázku výslovne neupravuje. Zákon o nájme a podnájme nebytových priestorov v ust. § 8 výslovne obsahuje právnu úpravu nárokov nájomcu (ako aj podnájomcu) v prípade obmedzeného užívania predmetu nájmu. Podľa vyššie citovaného ustanovenia, ak nájomca môže nebytový priestor užívať obmedzene len preto, že prenajímateľ neplní svoje povinnosti (čo v konaní nebolo preukázané) zo zmluvy alebo povinnosti ustanovené týmto zákonom, má nájomca nárok na pomernú zľavu z nájomného, toto ustanovenie sa vzťahuje aj na podnájom.

40. Dovolateľ preto najvyššiemu súdu navrhol, aby zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/143/2022-331 zo dňa 27. apríla 2023 a zrušil aj jemu predchádzajúci medzitýmny rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 35Cb/37/2021-229 zo dňa 15. júna 2022 a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

41. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s medzitýmnym rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 15. júna 2022 č. k. K2-35Cb/37/2021-229, ako aj s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/143/2022-331 zo dňa 27. apríla 2023. a považuje ich za vecne správne a zákonné.

42. Názory žalovaného uvádzané v dovolaní považuje žalobca za vyslovene absurdné, ktoré v žiadnom prípade nemôžu požívať právnu ochranu. Žalobca považoval za potrebné uviesť, že v tomto konaní sa nedomáha zaplataenia neuhradenej vystavenej faktúry, ale uplatňuje si nárok na zľavu z nájmu za dva mesiace, preto postup súdu, kedy tento rozhodne najprv o nároku a až následne o výške je procesne správny a zároveň aj hospodárny. K ostatným skutočnostiam uvedených v podanom dovolaní žalobca nepovažoval za potrebné sa vyjadriť, nakoľko žalovaný neuviedol ani jednu skutočnosť, ktorá by preukazovala nezákonnosť rozhodnutí prvoinštančného súdu, ako aj odvolacieho súdu.

43. Žalobca je názoru, že dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok prvoinštančného súdu, sú vecne správne a nedošlo k naplneniu žiadneho žalovaným namietaného dovolacieho dôvodu. Žalobca preto navrhuje dovolaciemu súdu, aby dovolanie žalovaného odmietol pre jeho neprípustnosť, resp. ho ako nedôvodné zamietol. Zároveň žalobca navrhuje, aby mu dovolací súd priznal nárok na náhradu dovolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

44. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený podľa § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

45. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je skôr reštriktívny výklad (porovnaj 9Cdo/72/2020, 9Cdo/260/2021).

46. Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

47. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 CSP, pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie vo veci samej v danom procesnom štádiu končí.

48. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

49. Túto vadu vzhliadol dovolateľ v takom postupe konajúcich súdov, kedy nedošlo k prerušeniu konania podľa § 164 CSP, hoci na to mali byť splnené všetky zákonné predpoklady; odvolací súd nepripustil vykonanie dôkazu nepredloženého „bez viny“ dovolateľa v konaní pred prvoinštančným súdom, čím malo dôjsť k porušeniu zásady, tzv. rovnosti zbraní aj s dôrazom na skutočnosť, že súd v rámci predbežného právneho posúdenia žalovaného neoboznámil o dôvodnosti žaloby a umožnil žalobcovi predkladať dôkazy v rozpore s § 153 CSP.

50. K tvrdeniu dovolateľa, že konajúce súdy mali porušiť jeho právo na spravodlivý proces tým, že neprerušili toto konanie do právoplatného skončenia sporu vedeného Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020, v ktorom sa rieši otázka, kto zavinil poškodenie predmetného žeriava, dovolací súd poukazuje na § 164 CSP, v zmysle ktorého „Ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne, alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo, ak súd dal na také konanie podnet“.

51. Fakultatívne prerušenie súdneho konania predstavuje právny inštitút, ktorý umožňuje súdu pozastaviť konanie za určitých okolností v prípade, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je možné v tomto konaní vyriešiť; je potrebné podať návrh na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky alebo Súdny dvorom Európskej únie; súd zistí, že iné procesné prostriedky nestačia na zabezpečenie účinného konania.

52. Na rozdiel od obligatórneho prerušenia, ktoré súd musí nariadiť pri splnení zákonných podmienok, je fakultatívne prerušenie konania na uvážení súdu. Hlavným dôvodom fakultatívneho prerušenia je zabezpečiť, aby rozhodnutie v konaní bolo vydané za spravodlivých podmienok, a aby nebolo ovplyvnené inými, ešte nevyriešenými otázkami. Úlohou súdu je preto racionálne vyhodnotiť, či je potrebné konanie prerušiť s prihliadnutím na zákonnú požiadavku rýchlej a účinnej ochrany ohrozených, alebo porušených právom chránených záujmov (čl. 2 a 17 CSP; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/48/2020). Prerušenie konania môže tiež slúžiť na ochranu práv účastníkov konania alebo na zabezpečenie efektívnosti súdneho konania. Aj keď je fakultatívne prerušenie konania možné, ide o také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenie dostupnými procesnými prostriedkami, čo vyplýva priamo z dikcie § 164 CSP, a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom tu bude zásada hospodárnosti konania, preto bude prerušenie konania predstavovať skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo, t.j. takýto postup by mal byť namiesto len vo výnimočných prípadoch (LÖWY, Alexandra. § 164 [Fakultatívne prerušenie konania]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 680, marg. č. 1.).

53. Dovolací súd z obsahu spisu zisťuje, že strany sporu mali vedomosť o spore vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 36Cb/88/2020 a o obsahu spisu sp. zn. 36Cb/88/2020, ktorý bol zároveň k súdnemu spisu pripojený. Žalovaný nenavrhol prejednávany spor prerušiť do právoplatného skončenia sporu sp. zn. 36Cb/88/2020, čo nepopiera ani v podanom dovolaní dôvodiť, že konajúci súd konanie mal prerušiť konanie aj bez toho, že by to ako žalovaný v konaní navrhol. S takýmto názorom dovolateľa nie je možné súhlasiť, nakoľko v prípade fakultatívneho prerušenia konania ide o možnosť a nie povinnosť súdne konanie prerušiť tak, ako ustanovuje zákonodarca, a to za zákonom stanovených podmienok. Je preto len na úvahe súdu, či konanie fakultatívne preruší, alebo nie. Ide o vyjadrenie tzv. diskrečnej právomoci súdu s tým, že tento musí zvážiť všetky okolnosti prípadu a rozhodnúť, či je prerušenie konania nevyhnutné a oprávnené.

54. Aj v zmysle ustálenej súdnej praxe vyjadrenej príkladmo v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/9/2010 zo dňa 31. mája 2010 „Podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c) OSP (teraz § 164 - pozn. dovolacieho súdu), pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo, ak súd dal na takéto konanie podnet. Citované ustanovenie dáva súdu možnosť zvoliť si, či preruší konanie alebo urobí iné vhodné opatrenie. Rozhodnutie súdu závisí od konkrétnych okolností. Otázky v právnych vzťahoch účastníkov si môže súd prejudiciálne vyriešiť sám. Či súd preruší, alebo nepreruší konanie

podľa § 109 ods. 2 písm. c) OSP, závisí od konkrétnych okolností sporu a prihliadne sa aj na štádium, v akom sa konanie nachádza"

55. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP upravuje jednu z väd zmätočnosti, konkrétne situáciu, ak „súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces". Vady zmätočnosti možno vo všeobecnosti nazvať ako v zákone taxatívne vymedzené prípady, ktoré predstavujú vážne procesné nedostatky a pre existenciu ktorých je potrebné rozhodnutie vždy zrušiť, bez ohľadu na to, či táto procesná vada (nedostatok) mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (BAJÁNKOVÁ, J., GEŠKOVÁ, K. In ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1551). Uvedená vada zmätočnosti sa týka situácií, ak súd poruší niektoré svoje procesné povinnosti natoľko, že znemožnil strane v súdnom konaní realizovať, teda vykonať procesné práva, ktoré jej patria. Ide o odňatie určitých procesných práv (napr. nedoručenie vyjadrenia protistrany, nepredvolanie strany na pojednávanie, vydanie kontumačného rozsudku bez splnenia podmienok, nevykonanie dôkazu bez relevantného odôvodnenia, neprípustné hodnotenie dôkazov a pod.).

56. Keďže vada v zmysle § 420 písm. f) CSP predstavuje porušenie procesných predpisov a súd môže prerušiť konanie pre niektorý z dôvodov v zmysle ustanovenia § 164 CSP upravujúceho fakultatívne prerušenie konania v prípade, ak súd konanie nepreruší, týmto procesným postupom nedochádza k porušeniu procesných predpisov a takýto postup nie je možné hodnotiť za porušenie práva na spravodlivý proces.

57. K ďalšiemu dovolaciemu dôvodu vyvodeného nesprávnym postupom v zmysle § 366 CSP, kedy podľa názoru dovolateľa odvolací súd nepripustil vykonanie dôkazu nepredloženého „bez viny" žalovaného v konaní pred prvoinštančným súdom (znaleckého posudku Ing. Ladislava Kokošku, CSc.), čím malo dôjsť navyše aj k porušeniu zásady, tzv. rovnosti zbraní, dovolací súd poukazuje na § 366 CSP, ktoré rieši tzv. novoty. Právo, tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené ako reštriktívne vnímaná výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie.

58. Právo nikdy nemôže byť interpretované len striktno formalisticky, či mechanicky, lebo taký prístup so sebou nesie celkom nepriaznivé dôsledky. Právo totiž neexistuje preto, aby také nerozumné, nelogické a nespravodlivé dôsledky legitimizovalo, ale preto, aby prinášalo racionálne a spravodlivé usporiadanie vzťahov medzi stranami sporu, či medzi jednotlivcami (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/196/2019).

59. Koncepcia odvolacieho konania v civilnom spore vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa (ale aj protistrany) použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, je obmedzené. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutkových tvrdení a dôkazných návrhov (novoty, nóva) je takto prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Tieto podmienky sú stanovené dvojakým spôsobom: 1. taxatívne vymedzenie účelu použitia týchto novôt [resp. taxatívne vymedzenie odvolacích dôvodov, ktorých sa nóva týkajú - § 366 písm. a) až c) CSP], 2. neporušenie procesnej diligencie sporovej strany v konaní pred súdom prvej inštancie § 366 písm. d) CSP (MOLNAR, Peter. § 366 [Novoty v odvolacom konaní]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1398, marg. č. 1.).

60. V danom prípade je žalovaný názoru, že ním predložený odvolaciemu súdu znalecký posudok č. 9/2022 vypracovaný Ing. Ladislavom Kokoškom, CSc., preukazuje, že k poškodeniu kladkostroja došlo z dôvodu neodbornej manipulácie s mostovým žeriavom a to prevádzkovaním žeriava s vytekajúcim olejom z prevodovky alebo dokonca bez oleja, z čoho je podľa žalovaného zrejmé, že výsledky

dokazovania svedčia o tom, že spoločnosť LPN s.r.o. spôsobila škodu na mostovom žeriave. Žalovaný zdôraznil, že predmetný znalecký posudok bol vypracovaný až dňa 30. októbra 2022 teda, až viac ako štyri mesiace po vyhlásení rozhodnutia súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu ho bez vlastnej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie, nakoľko v čase vydania meritórneho rozhodnutia neexistoval.

61. Je bez najmenších pochybností, že novoty v konaní zohrávajú dôležitú úlohu pri zabezpečení spravodlivého a úplného rozhodnutia. Umožňujú stranám reagovať na nové skutočnosti, ktoré sa objavujú v priebehu konania a zabezpečujú, aby súd mal k dispozícii všetky relevantné informácie pre vydanie rozhodnutia. Ako je zrejmé z obsahu spisu, nielen strany sporu, ale aj konajúce súdy mali o priebehu sporu vedeného pod sp. zb. 36Cb/88/2020 vedomosť, keďže aj žalovaný zabezpečoval, aby konajúci súd mal k dispozícii všetky relevantné informácie pre vydanie rozhodnutia.

62. Ako ale vyplýva aj z bodov uvedených vyššie, nebol v priebehu konania prednesený návrh na prerušenie konania z toho dôvodu, že by sa v označenom konaní mal vyhotoviť dôkazný prostriedok v podobe súkromného znaleckého posudku. Skutočnosť, že k vyhotoveniu znaleckého posudku došlo až v čase po vydaní prvoinstančného meritórneho rozhodnutia však automaticky neznamena, že by žalovaný bez svojej viny nemohol predkladať procesné návrhy v rámci dokazovania, resp. dôkazy, nakoľko mal vedomosť o priebehu konania sp. zn. 36Cb/88/2020 a tu vykonávaných (ako aj predpokladaných) dôkazoch.

63. V zmysle ust. § 364 a § 365 ods. 3 CSP, podľa ktorých rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, ako aj odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie, možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Zákonná koncentrácia konania sa, prirodzene, uplatňuje aj v opravných konaniach. Lehota na podanie odvolania neohraničuje len samotné podanie odvolania (t.j. iniciovanie opravného konania), ale aj vymedzenie programu odvolacieho konania (určenie rozsahu, v akom sa rozhodnutie napáda) a argumentáciu tvrdenej vadnosti rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo. Po uplynutí lehoty na podanie odvolania tak nemožno rozširovať, ani meniť odvolacie dôvody ani navrhované dôkazy (MOLNÁR, Peter. § 365 [Odvolacie dôvody]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1396, marg. č. 22.).

64. V súdnej veci došlo k vyhotoveniu súkromného znaleckého posudku dňa 30. októbra 2022 a pozornosti dovolacieho súdu neuniklo, že tento posudok bol odvolaciemu súdu predložený až v podaní zo 7. novembra 2022 (č.l. 283 spisu), t.j. v čase po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Hoci odvolací súd nesprávne konštatoval, že súkromný znalecký posudok bol predložený a označený až v odvolacom konaní, na ktorý nemohol v zmysle § 154 a § 366 CSP prihliadať (bod 33. napádaného rozhodnutia), takýto záver nespôsobuje zásah do práva na spravodlivý proces žalovaného, nakoľko aj dovolací súd konštatuje, že v prípade znaleckého posudku Ing. Ladislava Kokošku, CSc., nešlo o prípustnú novotu v odvolacom konaní a odvolací súd na takto predložený dôkaz v zmysle ustanovení § 364 a § 365 ods. 3 CSP, teda zo zákona, v odvolacom konaní ani prihliadať nemohol. Skutočnosť, že k vyhotoveniu súkromného znaleckého posudku došlo až v čase po podaní odvolania bez ďalšieho neznamena, že by takýto dôkazný prostriedok žalovaný bez svojej viny nemohol v konaní zabezpečiť už skôr.

65. K ostatným dovolacím námietkam žalovaného ohľadom prekvapivosti napádaného rozhodnutia, resp. toho, že súd žalovaného neoboznámil o dôvodnosti žaloby (v rámci predbežného právneho posúdenia) a zároveň umožnil žalobcovi predkladať dôkazy v rozpore s § 153 CSP, dovolací súd s poukazom na § 181 ods. 2 CSP prioritne uvádza, že predbežné právne posúdenie vecí má predovšetkým umožniť objektívnu predvídateľnosť následného súdneho rozhodnutia a vytvoriť priestor na prehodnotenie vlastnej procesnej pozície sporových strán, ich vecnú a efektívnu právnu argumentáciu, riadne substancovanie skutkových tvrdení a dôkazných návrhov a pod. Ide o zásadný inštitút, ktorého účelom je zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania, vrátane prevencie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí (SEDLÁČKO, František. § 181 [Prednesy strán na pojednávaní]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana,

66. Súd pri výkone spravodlivosti však nesmie byť obmedzovaný tak pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ako ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením. Už v rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/56/2020 vo veci rozhodujúci senát dovolacieho súdu uviedol, že Civilný sporový poriadok v ustanovení § 181 ods. 2 v podstatných rysoch prevzal úpravu priebehu pojednávania po prednesoch strán podľa § 118 ods. 2 OSP. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa odseku 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná, a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu. Ak samosudca toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu, napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu celého súdneho spisu.

67. Dovolateľ uviedol, že súd ho v rámci predbežného právneho posúdenia neoboznámil s tým, že žaloba žalobcu sa javí byť dôvodná, a že bude rozhodovať o časti uplatneného nároku. Práve naopak, žalovaný z vyjadrení súdu nadobudol presvedčenie, že súd nepokladá nárok uplatnený žalobcom za preukázaný, a to aj vo vzťahu k vyčísleniu samotnej zľavy z nájmu, čím považuje napádané rozhodnutie za prekvapivé. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) v týchto súvislostiach konštatoval, že § 118 ods. 2 OSP neukladá povinnosť súdu „naznačiť svoj predbežný právny názor“, ale upravuje iba povinnosti pri vedení pojednávania. Zo samotnej skutočnosti, že súd určitú okolnosť neuvedie výslovne ako spornú, nevyplyva, že by táto okolnosť bola považovaná za nespornú. Nie je zjavným cieľom § 118 ods. 2 OSP zmeniť rozloženie bremena tvrdenia, či dokazovania medzi účastníkmi konania. Skutočnosť, že ani okresný súd a ani krajský súd neupozornil sťažovateľov na to, aby preukázali určitý predpoklad, na ktorý sa má viazať určitý právny následok, nemôže znamenať, že by im, slovami sťažovateľov „odopreli... možnosť splniť dôkaznú povinnosť... a následne uniesť dôkazné bremeno“. Tvrdené nepoužitie rýdzo procesného § 118 ods. 2 OSP v okolnostiach daného prípadu nemohlo predstavovať opísaný protiprávny zásah do v sťažnosti označených práv sťažovateľov (pozri uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 16/2012 zo dňa 12. januára 2012). Dovolací súd dodáva, že cieľom § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné, alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv. Z vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p., vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/3/2016 zo dňa 22. marca 2017, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/211/2013 zo dňa 13. mája 2014). Na základe uvedeného dovolací súd konštatuje, že námietka dovolateľa týkajúca sa opomenutia postupu podľa § 181 ods. 2 CSP zo strany súdu prvej inštancie nie je vzhľadom na ďalší priebeh konania (zápisnica z pojednávania, vykonané dokazovanie, odôvodnenie napadnutého rozhodnutia) relevantná.

68. Ďalej najvyšší súd uvádza, že sudcovská koncentrácia konania je upravená v ustanovení § 153 CSP, kedy podľa § 153 ods. 1 CSP sú strany povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť najmä, ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu (ods. 2). Ak súd na prostriedky procesného útoku alebo

prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej (ods. 3).

69. Dovolací súd uvádza, že cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej.

70. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu s tým, že porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu. Ide o úpravu prevzatú z Občianskeho súdneho poriadku, kedy povinnosť označiť dôkazy sa vzťahovala na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom (stranou) v opačnom procesnom postavení než je účastník (strana), ktorý nesplnil, alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

71. Dovolací súd z obsahu celého na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu zhodne so závermi odvolacieho súdu zisťuje, že súd prvej inštancie spor riadne prejednal, strany sporu riadne poučil o ich procesných právach a povinnostiach. Súd prvej inštancie zároveň vykonal dokazovanie na základe návrhov strán sporu, prostriedky procesného útoku a procesnej obrany predložené a označené stranami sporu, ktoré mali vplyv na samotné rozhodnutie súdu riadne vykonal.

72. V tomto spore sa prioritne ustálilo, a to medzitýmnym rozsudkom č. k. 35Cb/37/2021-229 zo dňa 15. júna 2022, že nárok žalobcu z titulu zľavy z nájomného na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 4. septembra 2018, je daný, čo samo o sebe zároveň znamená, že následné a dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nemohlo byť pre dovolateľa prekvapivé, ak súd môže rozhodnúť o základe alebo dôvode uplatneného procesného nároku medzitýmnym rozsudkom (§ 214 ods. 1 CSP). Preto, pokiaľ bol konajúci súd toho názoru, že je základ a dôvod žaloby opodstatnený, t.j. je tu právo, od ktorého celkom, alebo sčasti závisí rozhodnutie vo veci samej, vydal vyššie označený medzitýmny rozsudok. Vo výroku medzitýmneho rozsudku súd konštatoval, že uplatnený základ a dôvod žaloby je opodstatnený, resp. že nárok žalobcu z titulu zľavy z nájomného na základe Nájomnej zmluvy zo dňa 4. septembra 2018 je daný. Záverom medzitýmneho rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že z hľadiska účelnosti bude o výške nároku (i o trovách konania) rozhodovať v konečnom rozsudku. Základom predmetu konania v prípade medzitýmneho rozsudku sú týmto všetky okolnosti determinujúce výšku predmetu konania, teda všetky tie skutkové a právne otázky, od ktorých posúdenia závisí výška uplatneného nároku. Dovolací súd uzatvára, že sa v konaní nevyskytla žiadna vada, ktorá by mala za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní namieta porušenie princípu rovnosti zbraní ohľadom dokazovania výšky zľavy z nájomného, resp. poskytnutia vrátenia celej zábezpeky v súlade s nájomnou zmluvou, táto smeruje do budúcnosti a je predčasná, keďže táto bude predmetom ostatného konania ohľadom výšky uplatneného nároku. Prípadné porušenie procesných práv je možné tak uplatňovať v ďalšom konaní.

73. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom (ako aj súdom prvej inštancie) nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP.

74. Záverom dovolací súd uvádza, že ak v podanom dovolaní žalovaný poukázal na aplikáciu § 8 zákona č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov, táto sa však týka nesprávneho právneho posúdenia, ktorým však prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP nevylučoval.

75. Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nie je daná podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

76. O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

77. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.